

Translation Transformations as a Means of Fiction Translation

Translation is the conversion of a text in one language into a text in another language. As translation deals with language and presupposes a work in another language, it demands a linguistic scrutiny of the two languages and nature of relations between their stylistic means. According some scholars, all the translation transformations made in the process of translation, can be divided into the following four types: transpositions, substitutions, additions, omissions. However, it must be mentioned that this kind of division is approximate and conventional. These four types of translation transformations are often combined with each other, forming a 'complex' transformation.

Key-words: translation transformation, means of translation, translation process, transposition, substitution, addition, omission.

Translation is a human activity which enables human beings to exchange ideas and thoughts regardless of the different tongues used. Translation is a legitimate offspring of the phenomenon of language, since originally, when humans spread over the earth, their languages differed and they needed a means through which people speaking a certain language would interact with others who spoke a different language.

Translation is the conversion of a text in one language into a text in another language. As translation deals with language and presupposes a work in another language, it demands a linguistic scrutiny of the two languages and nature of relations between their stylistic means.

It is very important for the translator to comprehend the text of the original. If theory of translation doesn't consider the translator's comprehension of the original important, it will neglect the most important phase of translation process, namely, the strategy of finding a solution to translation. It is the choice of the interlingual synonym in the target language for a unit in the source text.

In the past fifty years, many different theories of the concept of equivalent translation have been elaborated within the field of translation theory, for *equivalence* can be said to be the central issue in this field.

The necessity of conveying the content of the source language text and meeting the requirements of the target language norms are the two most important conditions of the equivalent translation. But often an inconsistency occurs between these two conditions: when the translation gives a word-for-word reproduction of the content of the original text, it is usually perceived as a wrong or strange one, for it violates the norms and common speech traditions of the target language. The only means of overcoming the above-mentioned inconsistency are translation transformations.

According some scholars, all the translation transformations made in the process of translation, can be divided into the following four types:

- transposition;
- substitution;
- addition;
- omission.

However, it must be mentioned that this kind of division is approximate and conventional. These four types of translation transformations are often combined with each other, forming a 'complex' transformation.

1. *Transpositions.* As a type of translation transformation, *transposition* is a change of the arrangement/ or order/ of linguistic elements in the target language text as compared with the text of the original. The transposed elements may be words, word combinations, clauses of compound or complex sentences, etc. One of the common cases in the process of translation is the change of word order in the sentence structure.

I had not announced my arrival to Stroeve, and when I rang the bell of his studio, on opening the door himself, for a moment he did not know me.

Իմ գալստյան մասին տեղյակ չէի պահել Մթրոյվին, և երբ նրա արվեստանոցի դռան զանգը տվեց, բացելիս նա մի պահ չճանաչեց ինձ:

Whatever anguish she suffered she concealed: she saw shrewdly that the world is quickly bored by the recital of misfortune, and willingly avoids the sight of distress.

Նա թաքցնում էր իր տանջանքները, որովհետև լավ էր հասկանում, որ դժբախտությունների մասին տրված մշտական պատմությունները ձանձրույթ են պատճառում մարդկանց, և նրանք հաճույքով են խուսափում տառապանքի տեսարանից:

Her attitude towards him at first perplexed me.

Սկզբնական շրջանում նման վերաբերմունքը զարմացնում էր ինձ:

In the process of translation, the arrangement of clauses in complex and compound sentences may also be changed.

When people say they do not care about what others think of them, for the most part they deceive themselves.

Մարդիկ մեծ մասամբ խաբում են իրենց, երբ ասում են, թե ուրիշների կարծիքը չի հետաքրքրում իրենց:

He might have excited sympathy if he had grown worn and thin.

Եթե մի փոքր նիհարեր ու դալակնար, գուցե գութ առաջացներ:

Transpositions often take place when translating passages that contain direct speech. In English, the direct speech may

either precede or follow the author's speech; in Armenian, it usually comes before the author's speech.

She smiled, but it had a gravity. "I think, you know, you ought to have told me before."

-Կարծում եմ, գիտեք, որ վաղուց պետք է ասած լինեիք, - հանդիսավոր ժպտաց տիկինը:

Transposition, as a type of translation transformation, is widely used by translators of fiction, however, it is usually combined with various grammatical and lexical changes, i.e. transpositions are often accompanied by *substitution*.

2. Substitutions are the most prevalent and diverse type of translation transformations. In the process of translation, both grammatical and lexical units can be substituted; this means that substitutions can be *grammatical* and *lexical*, grammatical substitutions include:

a) Substitution of word forms/ the number of nouns, the tense of verbs, etc.

For example, the existing phenomenon of sequence of tenses in the English language, is not usually preserved in Armenian when translating corresponding passages.

Then he told me, in a troubling voice, with the tears pouring down his cheeks, how he had gone up to her, trying to make her in her arms, but she had drawn away and begged him not to touch her. He implored her not to leave him. He told her how passionately he loved her, and reminded her all of the devotion

he had lavished upon her. He spoke to her of the happiness of their life. He was not angry with her. He did not reproach her.

Հետո նա ինձ պատմեց,- նրա ձայնը դողում էր, և արցունքները հոսում էին այտերի վրայով,- թե ինչպես է նետվել դեպի կինը՝ ցանկանալով գրկել նրան, բայց նա թափով էտ է քաշվել՝ խնդրելով չդիպչել իրեն: Մթրյովը թախանձագին խնդրել է չլքել իրեն, ասել է, թե որքան է սիրում նրան, աշխատել է հիշեցնել նրան միասին անցկացրած իրենց երջանիկ օրերը և այն հոգատարությունը, որով ըրջապատել է նրան, հավատացրել որ նրա վրա չի բարկացել և ոչ մի բանում չի մեղադրում:

b) *Substitution of parts of speech.*

The simplest kind of this type of substitution is the replacement of nouns by pronouns, and vice versa.

He had not expected him to take him up on the spot and make his preparations to go there; above all, he had not expected his wife's decision to go with him.

Դիրկը չի սպասել, որ Մթրիքլենդը կսկսի անմիջապես հավաքել իրերը, և Բլանշն էլ կորոշի հեռանալ նրա հետ:

c) *Substitution of parts of a sentence.*

The common kind of this type of grammatical substitutions is the transference of English passive constructions into Armenian active constructions when the subject of the original text sentence becomes the object of the translation text sentence,

while the object of the original text sentence becomes the subject of the translation text sentence.

I thought of the happy life that pair had led in a cosy studio in Montmartre, Stroeve and his wife, their simplicity, kindness, and hospitality; it seemed to me cruel that it should have been broken to pieces by a ruthless chance.

Ես մտածում էի այն երջանիկ կյանքի մասին, որ Սթրոյվները անց էին կացրել Մոնմարտրի իրենց հարմարավետ արվեստանոցում, նրանց պարզության, բարեսրտության ու հյուրասիրության մասին: Ափսոս, որ անողորպ պատահականությունը դաժանորեն խորտակեց այդ ամենը:

This kind of translation (from passive to active) is often met and described in various grammar text-books. It can even be considered a *reversible* (from active to passive) is applied in corresponding cases.

d) Syntactic substitutions in compound and complex sentences.

The following types of syntactic transformations may take place in a sentence:

- Substitution of a simple sentence by a complex one:

Strove was silent again, and he started at me with his mouth open and his round blue eyes starting out of his head.

Նա նորից լռեց և բերանը բաց ինձ նայեց: Նրա կապույտ աչքերը թվում էր, թե ուր որ է դուրս կգան բներց:

- Substitution of a complex sentence by a simple one:

As Stroeve told me this he became as excited as when the incident occurred and he took hold of a dinner –knife on the table between us, and brandished it.

Պատմելիս Սթրյովը նորից հուզվեց և սեղանի վրայից վերցնելով ճաշի դանակը՝ սպառնազին թափահարեց:

- Substitution of a complex sentence by a compound one or vice versa:

Stroeve tried to talk to me about the picture, but he was incoherent, and I had to guess at what he meant.

Սթրյովը աշխատում էր պատմել նկարի մասին, բայց նրա խոսքերը այնքան անկապ էին, որ ես ստիպված էի գուշակել, թե ինչ է ուզում ասել:

Lexical substitutions occur when certain lexical units of the source language (words and phrases) are substituted by some lexical units of the target language which are not their dictionary equivalents and, taken separately, their referential meaning is quite different from the meaning of the source language units conveyed by them. There are three common types of lexical substitutions:

- *Concretization*

Concretization is the substitution of source language words and word combinations with wider referential meaning by target language words and word combinations with narrower meaning.

'Why don't you go away for a bit?'

'No, no; I must be at hand when she wants me.'

-Ինչու՞ չես գնում այստեղից, թեկուզ միառժամանակ:

-Ոչ, ոչ, ես կարող եմ պետք գալ նրան և անհրաժեշտ է, որ տեղում լինեմ:

'Do you really care a two pennydamn if Blanche Stroeve is alive or dead?'

-Ձեզ համար իրո՞ք ք միևնույնը չէ Բլանշ Սթրոյովը մահացել է, էե ոչ:

Such English words as *to go, to come, to say, to see, to be* usually need to be concretized. For example, such expressions as 'He is at school' or 'He was at the ceremony' are translated into Armenian as Նա սովորում է դպրոցում: Նա ներկա էր արարողությանը:

It must be mentioned that translation from English into Armenian is usually characterized by necessary concretization of words with a general meaning. For example, depending on the context, the man, *the woman, the creature, the person* may be translated as *զինվորը, տիրուհին, անցորդը, շունը*, etc.

- generalization

Generalization is a phenomenon opposite to concretization, i.e. the substitution of source language words and word combinations with narrower referential meaning by target language words and word combinations with a wider meaning.

The season was drawing to its dusty end, and everyone I knew was arranging to go away.

Մեզոնը արդեն վերջանում էր, և իմ բոլոր ծանոթները մեկնելու պատրաստություն էին տեսնում:

I should have abandoned the facts and made her a nagging, tiresome woman, or else a bigoted one with no sympathy for the claims of the spirit.

Անտեսելով փաստերը՝ ես նրան կդարձնեի ամուսնու հոգևոր պահանջները չհասկացող փնթփնթան, ձանձրալի, կամ էլ կեղծ բարեպաշտ կին:

• *substitution of stable word combinations and phraseological units by their target language equivalents.*

'He'll come back with his tail between his legs and settle down again quite comfortably.'

-Նա կվերադառնա պոչն իրեն քաշած և կսկսի սալթել նաղկին կյանքով:

Besides lexical and grammatical substitutions, there is also a complex and grammatical substitution which is called *antonymic translation*. The essence of this widely used substitution is that certain positive constructions are transformed into negative ones, when one of the words of the translated sentence is substituted by its antonym.

"That's nice advice from you," she laughed, "who notices everything!"

"Ah, but I don't speak of anything."

-Եվ դա ինձ խորհուրդ է տալիս մի մարդ, որը միշտ ամեն ինչ նկատում է:

-Բայց ես հաճախ լռում եմ:

3. In the process of translation, the reasons of making *additions* may be different. The main reason is the inexpressiveness of some semantic components of the source language. From the grammatical point of view, this may be presented as *ellipsis* or *omission* of those semantic elements which are present in the deep structure of the sentence. American linguist Harris calls them (omitted words) *appropriate* words and defines them as 'main words to occur with the particular other words...in the given culture or subject matter'. For example, when we say 'He began the book', the appropriate word here, depending on the context, may be either *to read* or *to write*.

He takes his risk, but puts you, you see, on your honour.

Նա ռիսկի է դիմում, ու դրանով ձեզ այնպիսի դրության մեջ է դնում, որի դեպքում, ինչպես ինքներդ եք հասկանում, նրա վստահությունը չարաշահելը անազնվություն կլիներ:

In the process of translation, these omitted words of the original text are often restored. As it's seen from the above-brought example, additions may sometimes be very extensive, but from the pragmatic viewpoint they are quite justified.

4. *Omission* is a phenomenon opposite to *addition*. In the process of translation, this transformation is usually applied to

words that are semantically spare, i.e. their meaning can be guessed from the text.

This companion had, with a promptitude that would have struck an observer which the butler indeed was sprung to his feet and moved to the chimney.

Տիկնոջ զրուցակիցը այդ պահին ապշեցնող արագությամբ նստքի ելավ ու շարժվեց դեպի բուխարին:

This type of transformation is often used when translating English sentences containing the so –called 'pair synonyms' , i.e. words having the same or a similar referential meaning. The use of pair synonyms is not typical of Armenian, and the translator often has to make omissions corresponding cases.

Imagine that for months the matter never comes into your head, and you're able to persuade yourself that you've finished with it for good and all.

Դուք անիմաստ շարունակ ոչ մի նման բան չեք մտածում և հավատացնում եք ձեզ, որ դրա հետ մեկընդմիջտ հաշիվները փակել եք:

The elimination of semantically spare words of the original text enables the translator to perform the so-called 'compression of the text', i.e. to reduce its total volume. There are certain reasons for making omissions in the process of translation. Because of numerous additions and explanations introduced by the translator for pragmatic considerations, the target language text often becomes too overloaded. In order to balance this

tendency, the translator tries to omit, wherever possible, some semantically spare elements of the source language text.

In conclusion, it should be mentioned once more, that the above-described translation transformations often combine with each other and occur simultaneously. The complex nature of translation transformations complicates the process of translation and makes it very hard work.

Thus, the only purpose of making translation transformations is to establish semantic equivalence on the level of the whole target language text . In other words, there may be untranslatable parts, but there can't be untranslatable texts.

Bibliography

1. I. R. Galperin, Stylistics, Moscow, Higher School, 1978
2. V. Adams, An Introduction to Modern English Word Formation , London,1973
3. O. S. Akhmanova, Lexicology: Theory and Method. Moscow, 1972
4. Potter S. Modern Linguistics, London 1957
5. Z. Z. Kutz. Semantic Theory, N. Y.1972
6. Н.Н.Амосова. Английская контекстология, Ленинград, 1968
7. О. Д. Мешков. Словообразование современного английского языка, Москва, 1976
8. P. Garvin on Linguistic Method, the Hague, 1964

**Թարգմանական փոխակերպումները որպես
գեղարվեստական գրականության թարգմանության միջոց**

Հոդվածում քննարկվում են այն հիմնական միջոցները, որոնք հաճախ օգտագործվում են գեղարվեստական գրականության թարգմանության ժամանակ: Ըստ թարգմանության տեսաբանների այդ միջոցների մեջ առանձնանում են թարգմանական փոխակերպումները, որոնք կարելի թ բաժանել չորս խմբի՝ 1. տեղափոխություն /transposition/, 2. փոխարինում /substitution/, 3. ավելացում /addition/, 4. սդում /omission/: Բազմաթիվ օրինակներով լուսաբանվում են այս փոխակերպումները, որոնց նպատակը, ի վերջո, իմաստային համարժեքության հասնելն է թիրախ լեզվում: Այլ կերպ ասած, կարող են լինել չթարգմանվող մասեր, բայց անթարգմանելի տեքստեր չեն կարող լինել:

Բանալի բառեր. թարգմանական փոխակերպում, թարգմանության միջոց, թարգմանական գործընթաց, տեղափոխություն, փոխարինում, ավելացում, սդում

Переводческие трансформации как средство перевода художественной литературы

В статье рассматриваются те основные средства, которые часто применяются при переводе художественной литературы. Согласно теоретикам переводоведения переводческие трансформации можно делить на четыре группы: перестановка /transposition/, замена /substitution/, добавление /addition/, опущение /omission/. Посредством многочисленных примеров разъясняются эти преобразования, конечная цель которых добиться эквивалентности в переведимом языке. Иначе говоря, могут быть неперевоаемые части, но не могут быть неперевоаемые тексты.

Ключевые слова: переводческая трансформация, средство перевода, процесс перевода, перестановка, добавление, замена, опущение.